

NOORDER

door Jaap D. Homan

Nieuwe Struunroute rond Slochteren

Op pad langs gasvelden en door natuurgebieden

De Struunroutes, die sinds vorig jaar in Groningen worden uitgegeven door de Stichting ter ondersteuning van de Vereniging Kleine Dorpen Groningen, geven niet alleen aardige voorzetten voor een fikse wandeling. De boekjes geven ook een schat aan informatie over het te betreden gebied. In Drenthe had men dat enige jaren al eerder ontdekt waar de Knapzakroutes als rijpe appels van de boom vielen en nu al rond de vijftig verschillende wandelingen kent. In Gronin-

gen is de Grote Harksteder poldermolen.

Reservaten

Rond Slochteren vindt men een aantal weidevogelreservaten, die deel uitmaken van een gordel van weidevogelgebieden, die zich uitstrekt van het Zuidlaardermeer tot het Schildmeer. Na de ruilverkaveling tussen 1970 en 1980 worden de meeste reservaten beheerd door Staatsbosbeheer. Ze liggen geïsoleerd en niet toegankelijk voor het publiek. Het beleid

● De twee voorgangers van de huidige molen van Kolham werden een proef van het vuur. (Foto: Archief NvHn)

is gericht op het scheppen van een natuurlijke omgeving waar zich een weidevogelgemeenschap in alle rust kan ontwikkelen. Tot de in deze reservaten voorkomende vogels behoren onder meer futen, zomertalingen, meerkoeten, gele kwikstaarten en rietzangers. Niet alleen vindt men er een grote verscheidenheid aan vogels, hetzelfde geldt voor de plantengroei, mede afhankelijk van de waterstand.

Na de wandeling door de polders komt men bij het haventje van Slochteren. Nu is er alleen enig bedrijvigheid van de recreatievaart maar dat was vroeger wel even anders. Het Slochterdiep, ook wel Rengersdiep genoemd, zorgde niet alleen voor de afwatering maar speelde in de 17e, 18e en 19e eeuw ook een belangrijke rol bij de afvoer van turf. Waren de scheepjes niet geladen met deze brandstof dan werd er wel graan of wierdegrond mee vervoerd. Bovendien speelde de haven een belangrijke rol bij de beurtvaart naar Stad.

Natuurlijk ontbreekt ook de alom bekende Fraeylemaborg (van maart tot en met december geopend op dinsdag tot en met zondag van 10-12 uur en van 13-16 uur; na de invoering van de zomertijd tot 17 uur) niet in deze route, die een lengte heeft van ongeveer 18 kilometer maar natuurlijk kan worden ingekort. Bovendien moet men er rekening mee houden dat in de periode van 28 maart tot 16 juni alleen een korte route kan worden gewandeld. Het natuurgebied bij Woudbloem is dan afgesloten voor het publiek (broedsceizen).

Na de borg wordt het centrum van Slochteren bereikt waarbij ook het uit de 17e eeuw daterende Hoogethuis wordt gepasseerd. Het is een voormalig rechtshuis met herberg. Moest men vroeger een rechtzaak bijwonen en men kwam van verre, dan kon men in de herberg eten en/of overnachten. Vanaf het begin van de vorige eeuw vergaderde ook de raad daar maar in 1860 werden herberg en gemeentehuis gescheiden omdat men het ongepast vond in een herberg te vergaderen. In 1907 werd naast het Hoogethuis een gemeentehuis gebouwd dat tot 1982 als zodanig in gebruik was; nu is het kantoorruimte.

Deze Struunroute (f.3.95) is verkrijgbaar bij de VVV van de Stad Groningen en bij VVV's in de regio Slochteren.

Na terug naar de route rond Slochteren, die volgens het 'spoorboekje begint bij het dorpsshuis „Ruitenvelde" aan de Ruitenweg maar eigenlijk op elk punt van de route kan worden begonnen. Na enige tijd komt men dan bij de gasvelden van Slochteren, die in 1959 werden gevonden. Het zijn wel de grootste gasvelden ter wereld maar in Slochteren werd niet het eerste gas in ons land aangeboord. Dat gebeurde al in 1948 in de omgeving van Coevorden. Later volgden nog succesvolle boringen bij De Wijk, Staphorst, Wanneperveen, Tubbergen, Denekamp en Schoonebeek. Nadat bij Ten Boer in 1955 een kleine hoeveelheid gas werd gevonden volgde dan de 'grote klapper' bij Slochteren waar nu kleine Effeltorentjes het beeld in het landschap bepalen.

Een heel ander beeld ziet men in het centrum van Kolham. Daar staat nog een monument uit de

tijd dat wind voor de nodige energie zorgde. Het is een achtkantige bovenkruier met stelling, die eens werd gebruikt voor het malen van koren. De huidige molen, die nu nog wordt gebruikt als lesmolen voor aspirant-molenaars, kent twee voorgangers. De eerste molen op die plek brandde in 1880 af. Het moet de Stadjers goed doen dat voor de tweede molen een aantal onderdelen werd gebruikt van de 'Hollandsche molen', die op de stadswal aan het einde van de Nieuwe Kijk in 't Jatstraat in Groningen stond.

Molens moeten wel een dankbare prooi voor het vuur zijn geweest want de tweede molen was slechts een kort leven beschoren; in juni 1906 was het gebeurd met deze uitvoering, die de Franse naam 'Entreprise' droeg. Nog in hetzelfde jaar werd begonnen met de bouw van een nieuw exemplaar. De onderbouw werd gemetseld en voor de bovenbouw werden ook dit keer onderdelen van een andere molen verwerkt, nu

RONDBLIK